

ГОЛОВНА Є ПУБЛІКАЦІЇ Є ЛЕНД-ЛІЗ. ЯК СРСР ВИЖИВ НА ДОПОМОЗІ ЗАХОДУ, А РОСІЯ ЦЕ ВИКИНУЛА З ІСТОРІЇ – ЦЕНТР ЖУРНАЛІСТСЬКИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

Є Назар

ПУБЛІКАЦІЇ

Ленд-ліз. Як СРСР вижив на допомозі Заходу, а Росія це викинула з історії – Центр журналістських розслідувань

Розбираємо огин з найживучіших міфів російської дезінформації про ленд-ліз. Під час Другої світової війни Радянський Союз масово отримував від США, Великої Британії та Канади літаки, танки, вантажівки, пальне, продровальство, медикаменти, верстати, метали і технології. Але російсько пропаганда воліє цього не задовувати. Бо це повністю руйнує кремлівський міф про «самодостатню імперію», яка нібито сама винесла на...

📷 📧 📧 📧 📧 📧

Розбираємо огин з найживучіших міфів російської дезінформації про ленд-ліз. Під час Другої світової війни Радянський Союз масово отримував від США, Великої Британії та Канади літаки, танки, вантажівки, пальне, продровальство, медикаменти, верстати, метали і технології.

Але російсько пропаганда воліє цього не задовувати. Бо це повністю руйнує кремлівський міф про «самодостатню імперію», яка нібито сама винесла на собі всю війну.

Саме тому сьогодні Москва так нервово реагує на допомогу надійшла в Україну. Бо історично парадокс знаходить своє відображення в сучасній Україні. Кремль чужоє розуміння міжнародної коаліції — це смертельна проблема для будь-якої імперії, яка починає заархівувати Україну – Центр журналістських розслідувань

Чи знаєте ви, на якому літаку Олександр Пожришкін забув більшість своїх повітряних перемог? А на якому винищувачі кримський татарин Амет-Хан Султан воявав за Донбас і Крим? А на яких автомобілях Червона Армія ввозила снаряди, піхоту і реактивні установки в Катюшов?

Зараз у Москві розвивається «Ми перемогли. Російська історична арифметика взяти чуже, а патім вважати самі».

22 червня 1941 року Німеччина напала на Радянський Союз. За кілька місяців Червона Армія втратила сотні тисяч величезну кількість техніки і контроль над ключовими територіями.

Нікчі стрілецькі частини до Москви. СРСР втрачав промисловість, паливо, людські ресурси і транспортну інфраструктуру. Російська економія просто не встигала компенсувати масштаби катастрофи. Москва почала просити допомогу у своїх союзників.

З особистого послання прем'єра СРСР Йосифа Сталіна прем'єр-міністру Великої Британії Вінстону Черчиллю:

Я думаю, що існує лише один шлях виходу з такої ситуації: створити вже цього року друшй фронт десь на Балканах або у Франції, що може відтягнути зі східного фронту 30-40 німецьких дивізій і водночас забезпечити Радянському Союзу 30 000 тонн алюмінію на початок жовтня цього року та щомісячну мінімальну допомогу у кількості 400 літаків та 500 танків малах обо середніх. Без цих двох видів допомоги Радянський Союз або зазнає поразки, або буде осмелений до того, що втратить новорозвідніть нововати допомогу своїм союзникам.

Йшлося про ленд-ліз, програму військово-економічної допомоги, яку Сполучені Штати запустили для союзників у війні проти нацистської Німеччини.

Вибуття американської компанії Atlas Powder Company для СРСР за програмою ленд-ліз під час Другої світової війни. Архівне фото Granger / TASS, кольороване із застосуванням ШІ. Фактично це система, за якою США передавали країнам антицилітарної коаліції зброю, техніку, сировину, пальне, продровальство і промислові матеріали без грошової оплати.

Закон про ленд-ліз Конгрес США ухвалив ще в березні 1941 року, за дев'ять місяців до вступу Америки у війну. Його головна ідея була максимальною прагматичною. Сполучені Штати допомагають країнам, які воюють проти нацистської Німеччини, аби самими не отримати Гімлера на власному континенті. Спочатку програма створювалася для Великої Британії, потім до неї долучили Китай.

За ленд-лізом СРСР отримав майже 23 000 літаків, понад 12 000 танків, близько 400 000 вантажівок і цукрів, 8 000 тракторів, понад 13 000 мотоциклів, майже 2 мільйони літаків і понад 11 000 вантажів.

Американські вантажівки Studebaker US6 у Червоної Армії під час Другої світової війни. Архівне фото з сайту koleas.ru

Американські вантажівки Студебекер (Studebaker US6) фактично стали основою мобільності Червоної Армії. Саме вони тязнули реактивні установки Катюш. Саме на них перевозили артилерію, снаряди і піхоту. Тобто, символ рівнянської воєнної могутності буваливо тязув на американських колесах.

США посталили Радянському Союзу понад 2,5 мільйонів нафтопродуктів, майже 4,5 мільйон тонн продровальства, сотні тисяч тонн алюмінію, міді та вугілля. Кожен третій снаряд у Червоної Армії був виготовлений із американських компонентів. Кожен другий військовий автомобіль – американський або канадський.

За словами радянського ветерана лейтенанта П.Демченка,

«Це літак, на якому літають машини моего полка, починаючи з 1943-го року. Ми їх отримували з Америки. Американці дали нам усе: яничий порошок, свинку туюнку. У нас була напівзаходна армія. Все дали – від їжі по орязу. Літне обмундировання була американське. Чубові теплієні комбінезони. Апаратура, обладнання літаків – американські. Зброя також...»

Тричі Герой Радянського Союзу Олександр Пожришкін та його американський винищувач Bell P-39 Airacobra, 1943 рік. Фото: soviet-aces-1938-83.ru

Один з найвідоміших військових радянських асів був американський винищувач «Аеробобер» (Bell P-39 Airacobra). Саме на ньому літав і забув більшість своїх повітряних перемог тричі Герой Радянського Союзу Олександр Пожришкін. На «Аеробобері» воявовав давній Герой Радянського Союзу Григорій Речкалов та Олександр Клубов. На американський «Аеробобері» воявовав і кримський татарин Султан Амет-Хан, один з найрезультативніших радянських льотчиків. Саме на цьому винищувачі він брав участь у боях за Донбас і Крим.

Таким чином, радянські герої, якими сьогодні так люблять пишатися Кремль, воявовали саме на американській та британській техніці.

Як забуде той самий радянський ветеран Другої Світової війни П.Демченко, американці перенесли сюди свої конвеєри, на яких відбувалася зброя. Тоді постійно були наші офіцери, які озвучили ці машини та віддалили нас. Ми вже потім їх перевіряли, інші знаходили дрібні дефекти і я хочу сказати, що коли ми з ними дефектами зверталися до американського червоного офіцера, вони беззаперечно або змінювали ці машини, або приносили брешар та виправляв, якщо шилося про невелике пошкодження.

Але російсько пропаганда воліє цього не задовувати, бо тоді доведеться пояснювати, чому самодостатня імперія не могла воявати без західних моторів, машин, авіабензину і сталі.

Потім, ленд-ліз – це не лише про готові танки і літаки. Це ще й про те, що без західних часток Радянський Союз не міг би в воєнних масштабах виробляти і власну техніку. Союзники передавали СРСР верстати для обробки танкових бошп, електроніки, електромоторів, ріжучі інструменти, обладнання для нафтових свердловин і пересувні електростанції.

Танки Т-34-85 Червоної Армії, 1944 рік. Фото: waralbum.ru

Це легендарний Т-34-85, який російсько пропаганда переконливо каже головний символ радянської перемоги. На початку 1944 року у найбільшого виробника просто не було обладнання для обробки нових танкових бошп. Потрібні ковальські верстати довелося терміново замовляти у британській та американській компанії.

Понад 10 тисяч танків Т-34-85, виготовлених ко кінці війни, фактично з'явилися завдяки ленд-лізу.

США також поставили Радянському Союзу майже 14 тисяч тонн нікелю, ключового легуючого металу для бронесталі. Ще 13 тисяч тонн надійшло з Великої Британії.

Разом з військовою технікою для фронту в СРСР йшли тисячі тонн медикаментів, медичного обладнання та санітарного майна для партизанських партизан. Американці поставили Радянському Союзу мільйони тонн пшениці, сундучиніамері, перебізувальних матеріалів, помахи шпатель, рентгенівське обладнання та хірургічні інструменти. Саме американський пеніцилін став одним із факторів різкого зростання виживання криві та загинути у радянських шпиталях військовий віни. До ленд-лізу СРСР фактично не мав шансів вийти з війни.

Після закінчення Другої Світової радянське керівництво, попри національну схильність до тотальної брехні, визнавало важливість того вкладу ленд-лізу у перемогу. Десь, звісно, применшувало, втім, визнавало.

Нинішня російська влада в своїй інтерпретації гірша ко обсурду.

Ось слова Дмитрія Пескова, прес-секретаря В.Путіна:

«Зараз в американських підручниках написано про вирішальну роль США в розгромі фашизму. Чи можна сказати, що ми б не впероралися без ленд-лізу? Не можна. Ми б впероралися по все одно перемогли».

Ловля Кремля Володимир Путін та його речник Дмитрій Песков. Фото: TASS

Сьогодні Україна отримуватиме свій власний системний ППО, далекобійні ракети, бронетехніку, бензопилки і зброю для підтримки економіки. І саме це так бачить Кремль. У Другій Світової демократичний світ допомагав СРСР зупинити нацизм. Сьогодні допомагає Україні зупинити новий російський фашизм. І Кремль чужоє розуміння, що міжнародна коаліція – це смертельна проблема для будь-якої імперії, яка починає заархівувати Україну. Так російсько пропаганда з усіх сил намагається висмоктати західну допомогу з України.

Ось що каже сьогодні російський пропагандист:

«Міністріва броня не тримає навіть великий стрілецький калібр, а вже саме для контрнатягнуту, що готуються, США передали Україні величезна стовня танків БТР. Складні при цьому солдати ЗСУ задіє, американцями, ясна річ, напоявати. Куря вважувалися зборити по ленд-лізу намага. А вже МТЗ не лише наймасштабніші, а й найстарішіші БТР у світі».

Бронетранспортер МТЗ Збройних сил України. Фото: facebook.com/AFUkraine

Окрема улюблена монітування російської пропаганди розповіді про те, що ленд-ліз нібито був баровою кабалою, за яку Росія розплатилася 60 років. Саме цим сьогодні лякають українців, коли йдеться про сучасну західну допомогу Україні. Москва, американці нічого нікому не дають просто так, а Україна ще стоїть на війні буде вина Вашингтону.

Ось твердження червоної російської пропагандистки:

«Дякуючи творчому ленд-лізу російська республіка на довгі роки перетворилася на колонію. Якощо вона залишиться під так званым захистом Америки, то буде платити внієність. Не буде ані Зелєнського, ані Авазова, ані спецоперації, а баже залишиться».

Ленд-ліз і справді не рівняний подарунок. Однак за програмою те, що знаходилося під час війни, спливає. Танки, літаки, вантажівки, бензопилки, які згоріли на фронті, або були втрачені в боях – без жодних компенсацій. Оплати підлягає лише те чимко: пересув, сундук, промислове обладнання і техніка. Спочатку США виставили СРСР рахунок приблизно на 2,6 млрд доларів. Москва відмовилася платити, обамі раками торгувалося, відбувалося знижки, затмувало перевози і взагалі припинило контакти на тлі холодної війни. У результаті сума була зменшена у кілька разів до 722 млн доларів. І навіть ці гроші Радянський Союз та патім Росія виплачували не тому, що американці знамали їх у рабство, а тому, що самі позвадили залишити собі частину техніки і обладнання. Останні виплати Росія здійснила лише у 2006 році через постійні позузі, політичні конфлікти та банальне небажання виконувати власні фінансові зобов'язання.

Отже, Росія дуже люблять привласнювати перемоги, чужі території, чужі заводи, чужу історію і чужу допомогу, без якої не могла б вийти.

Це не сказаву подивити історію Радянського Союзу, які воявали проти нацизму, але це повністю руйнує кремлівський міф про «самодостатню імперію», яка нібито сама винесла на собі всю війну.

Саме тому сьогодні Москва так нервово реагує на допомогу України, бо історично парадокс знаходить своє відображення. Агресивні імперії зупиняють зброю, ресурси, коаліції і здатність світу вчосно зрозуміти, з чим він має справи у 1940-х світ це зрозумів. Сьогодні знову створює цей ієспит.

А ми і далі розбиратимемо російські міфи по документах, цифрах і фактах.

ЦІКАВО

Усі

Сили оборони України укралли НТЗ військовий у Краснодарському край РФ – Генштаб – Центр журналістських розслідувань	В Україні через атаку РФ загинули 13 людей, більше сотні – пораненоли – Центр журналістських розслідувань	ППО знешкодило 40 з 73 ракет та 602 з 686 дронів, які атакували Україну: влучання на 38 локаціях – Центр журналістських розслідувань	У Дніпрі через нічний удар РФ загинули вісім людей, серед них дитина, постраждали 33 людини – Центр журналістських розслідувань
1022 02.06.2026	0905 02.06.2026	0744 02.06.2026	0713 02.06.2026

НОВИНИ СВІТУ

Усі

Сили оборони знову укралли НТЗ військовий у Краснодарському край РФ – Генштаб – Центр журналістських розслідувань	В Україні через атаку РФ загинули 13 людей, більше сотні – пораненоли – Центр журналістських розслідувань	ППО знешкодило 40 з 73 ракет та 602 з 686 дронів, які атакували Україну: влучання на 38 локаціях – Центр журналістських розслідувань	У Дніпрі через нічний удар РФ загинули вісім людей, серед них дитина, постраждали 33 людини – Центр журналістських розслідувань
1022 02.06.2026	0905 02.06.2026	0744 02.06.2026	0713 02.06.2026

ДОСИ

Про нас	Політика конфіденційності
Правила користування	Використання файлів-cookie